

Kodbok med definitioner

Urval: Sju slumpade datum från varje år. Vid det tillfälle då ett specifikt datum inte har funnits tillgängligt har det närmast liggande datumet som funnits tillgängligt valts. För tidningar som släpps varje vecka har det nummer valts som följer närmast inpå det slumpade datumet.

Undersökningen inkluderar 26 medier, så väl nationella som från fyra utvalda regioner (Stockholm, Västmanland, Västernorrland och Värmland) i såväl analoga (tryck/radio/TV) som webb-versioner. I ett fåtal fall existerar endast den ena eller den andra versionen.

I resten av texten kommer såväl webbartiklar, tidningsartiklar som inslag från radio och TV att omnämnas under samlingsnamnet ”enheter” för att slippa den klumpiga frasen ”artiklar/inslag”.

Var tredje enhet har kodats. Så långt som det har varit logiskt har kodningen börjat i det övre vänstra hörnet av en webbsida eller en tidningssida och sedan har kolumnerna följts nedåt. Vissa webbsidor delar upp sina nyheter i tydligt indelade sektioner uppifrån och ned och då har varje sektion kodats i tur och ordning. Om en artikel som redan har kodats dyker upp igen i flödet samma dag har nästkommande artikel kodats. TV- och radioprogram har kodats från början till slut och då har varit tredje inslag valts.

I vissa fall har en webb-artikel inte funnits tillgänglig trots att vi kunnat se länken till den från framsidan (en bruten länk). I dessa fall har det som kunnat kodats utifrån rubriken och eventuell bildsättning, men det mesta har lämnats tomt och enheten har markerats som ”Missing” i fältet ”Kommentarer”.

Principen vad gäller video/audio på hemsidorna har varit att bara koda innehållet om det antingen är ett fristående klipp eller om det handlar om exakt samma nyhet som nyhetstexten. Det är nämligen vanligt förekommande att ett medium lägger upp samma videoklipp på alla nyheter inom ett och samma ämne (en video med titeln ”OS-översikt!” på alla artiklar som berör OS t ex). Att låta denna video gång på gång påverka kodningen vore inte önskvärt. Därför har ett stort antal enheter fått kommentaren ”Videoklipp ej kodat”. Det beror då på detta.

ID-variabler

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
<i>0. Analog/Webb</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Analog2. Webb	Huruvida enheten kommer från den analoga (papperstidning/ TV/ radio) eller den webbaserade varianten av mediet.
<i>1a. Region</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Riks2. Stockholm3. Värmland4. Västernorrland5. Västmanland	Till vilken region mediet hör eller om det är ett medium som finns tillgängligt i hela landet ("Riks") eller om det är lokalmedier som tillhör något av de fyra utvalda områdena (Stockholm, Värmland, Västernorrland eller Västmanland).
<i>1b. Mediatyp</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Tidning2. TV3. Radio4. Endast webb	Huruvida den analoga versionen av ett medium är en nyhetstidning, ett TV-program, ett radioprogram eller om mediet endast existerar som hemsida.
<i>1c. Medienamn</i>	<ol style="list-style-type: none">1. svt.se / Rapport2. SR Ekot3. Aftonbladet4. Expressen5. DN6. SvD7. TV48. Metro9. Mitt i10. Södermalmsnytt11. SVT Stockholm12. SR Stockholm13. SR Värmland14. SVT Värmland15. VF16. NWT17. Dagbladet (Sundsvall)	Vilket av de utvalda medierna som enheten kommer ifrån, oavsett det handlar om den analoga eller webbaserade varianten.

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
	18. Sundsvalls Tidning 19. SR Västernorrland 20. SVT Västernorrland 21. Sundsvalls Nyheter 22. SR Västmanland 23. SVT Västmanland 24. VLT 25. Västerås Tidning 26. Nyheter24	
2a. År	Fritt nummer, fyra siffror.	Till vilket undersökningsår enheten hör: 2007, 2014, 2016 eller 2018.
2b. Datum	Datum skrivet i formatet åååå/mm/dd	Vilket datum tidningen trycktes, TV/radio-sändningen sändes eller från vilken dag webbplatsens framsida kodades. Ibland länkar webb-upplagorna till artiklar från tidigare dagar men då refererar ändå datumet till den dag vars framsida har valts ut.
3. ID-nummer	Löpnummer	Varje artikel tillges ett individuellt ID-nummer där de första siffrorna är de samma som koden för 1c. <i>Medienamn</i> , följt av ett fyrasiffrigt löpnummer. Första enheten från Rapport har fått ID-nummer 10001 osv
4. Rubrik	Fritext	Rubriken på artikeln eller kort beskrivning av inslaget
4b. URL	Fritext	URL:en till artiklar från webben (endast tillgängligt för 2018)
4c. Antal ord	Nummer	Antal ord i textartikel. Inkluderar ej rubrik och bildtexter. Inte heller texter som chattloggar eller skärmdumpar (endast tillgängligt för 2018)
4d. Medielängd	Nummer	Minuter och sekunder i videoinslag/audiointerintervjuer
4e. Tidskod start	Nummer	Vid vilken tidskod i sändningen det valda inslaget startade
4f. Tidskod slut	Nummer	Vid vilken tidskod i sändningen det valda inslaget slutade
5. Mediegrupp	Fritext	Den mediegrupp som äger tidningen eller TV/radio-kanalen.

Formatvariabler

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
6. <i>Stillbild</i>	1. Minst en bild 2. Ingen bild	Förekommer en eller flera fotografiska bilder eller illustrationer i samröre med bilden. Detta gäller även om en bild förekommer i samband med artikel-länken på en webbsidas framsida, även om sedan själva artikeln inte har någon bild. Undantag för porträtt av exempelvis författare av krönikor där samma bild används vid varje artikel de skriver.
7. <i>Video/ljudinslag</i>	1. Video 2. Ljudinslag 3. Inget	Huruvida ett eller flera video- eller ljudklipp förekommer i samband med enheten.
8. <i>Medborgarjournalistik</i>	1. Ja 2. Nej	Om medborgare på något sätt påverkat artikeln genom att skicka in privata bilder eller genom att exempelvis text från privatpersoner i sociala medier används inom artikeltexten. Kommentarsfält under själva enheten eller möjligheten att dela enheten i sociala medier räknas inte.
9a. <i>Facebook-interaktioner</i>	Fritt antal	Hur många interaktioner det anges att artikeln har fått på Facebook. Interaktioner är den samlade mängden delningar + gilladen + kommentarer som en nyhet har fått. En tom ruta antyder antingen noll delningar eller att delningsinformation inte alls fanns tillgänglig. Ett flertal medier har uppdaterat sina hemsidor och då nollställs ofta denna information. Det rekommenderas därmed ej att dra slutsatser utifrån vad som INTE delas och dyligt
9b. <i>Sidvisningar</i>	Fritt antal	Kommentarer Hur många visningar/läsare denna artikel haft på webben (endast tillgängligt för vissa medier 2018)
9c. <i>Analogtittare</i>	Fritt antal	Hur många lyssnare/tittare detta inslag hade på TV/radio (endast tillgängligt för vissa medier 2018)

Presentationsvariabler

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
10a. Nyhetsämne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politik 2. Näringsliv 3. Sociala frågor 4. Sport 5. Olyckor/katastrofer 6. Kultur 7. Nöje 8. Väder 9. Vetenskap/teknologi 10. Medier 11. Miljö 12. Brott 13. Livsstil/träning 14. Krig/konflikt 15. Annat 	<p>Vilket ämne en enhet anses beröra. I många fall självklart men ibland mer av en avvägning. Det har gjorts en ansträngning att använda kategorin ”Annat” i så få fall som möjligt.</p> <p>”Politik” måste beröra politiker eller den politiska processen till någon grad. Artiklar om exempelvis sjukvård eller skola som inte nämner dessa landar snarare under ”Sociala frågor”.</p> <p>Om de däremot nämner specifika lagförslag eller politiker som borde hantera dessa frågor är det ”Politik”.</p> <p>På liknande vis blir artiklar om enskilda brott kodade som ”Brott” medan diskussioner om polisväsendet på ett högre plan och deras strategier för att bekämpa brott i samhället blir ”Sociala frågor”.</p> <p>”Kultur” är ofta synonymt med det material som kan hittas på kultursidorna, men inkluderar teater och bokrecensioner liksom diskussioner om kultur på ett bredare plan.</p> <p>”Nöje” inkluderar TV och film, popmusik, skvaller om kändisar och saker relaterade till kungahuset.</p> <p>”Miljö” kan handla om exempelvis miljöförstöring men även helt enkelt om djurliv. Handlar det om lagförslag för att rädda miljön landar det snarare under ”Politik”.</p> <p>”Livsstil/ träning” inkluderar även restaurangrecensioner, artiklar om resande, artiklar om trädgårdsarbete eller inredning eller huvudsakligen personliga krönikor. Det kan även handla om artiklar som berör privatpersoner och deras liv utan att det landar i någon annan kategori (exempelvis ”Vi 5” -typen av frågor till privatpersoner på gatan eller sådant som brukar benämnas ”human interest”).</p> <p>”Krig/ konflikt” kan ibland vara svåravvägt från ”Politik” beroende på den grad som det handlar om vilka politiska beslut som görs angående en konflikt. Terroråd som beskrivs som att vara en del i en pågående konflikt landar också snarare här än under ”Brott”.</p>

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
<i>10b. Sambällsaktörer</i>	1. Förekommer 2. Förekommer ej	Huruvida minst två olika aktörer som står emot varandra förekommer. Det kan handla om två politiska partier, men även t.ex. arbetsgivare gentemot facket, sjuksköterskor gentemot politiker eller andra varianter där två tydligt porträtterade aktörer inte delar samma uppfattning i ett ämne. Båda behöver inte förekomma som källor förutsatt att bådas ståndpunkter klargörs av texten.
<i>10c. Beslutsfattande myndigheter</i>	1. Förekommer 2. Förekommer ej	Huruvida någon form av myndighet med förmågan att ta beslut kring den fråga som artikeln handlar om förekommer. Det kan exempelvis handla om såväl riksdag eller regering som kommunfullmäktige eller domstolar.
<i>10d. Konkreta förslag och beslut</i>	1. Förekommer 2. Förekommer ej	Huruvida någon form av plan eller politiska beslut som påverkar artikelns ämne gestaltas i enheten. Det kan handla såväl om beslut som redan tagits och genomförts ("den nya policyn har visat sig fungera") eller beslut som diskuteras men inte har genomförts ("Moderaterna kritiserar Socialdemokraternas förslag på att bygga en ny skola").
<i>10e. Berörda aktörer</i>	1. Förekommer 2. Förekommer ej	Huruvida de aktörer förekommer som påverkas av besluten som diskuteras under <i>10d. Konkreta förslag och beslut</i> . Exempelvis läkare eller patienter som berörs av neddragningar inom vården, företag som påverkas av skatteplaner eller organisationer som får förändrade bidrag. För att svara "Ja" på denna variabel förutsätts det att man även svarat "Ja" på variabel <i>10d. Konkreta förslag och beslut</i> .

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
11a. <i>Individuell relevans – samhällsrelevans</i>	1. Individuell relevans övervägande 2. Samhällsrelevans övervägande 99. Övrig	Huruvida enheten handlar om sitt ämne på ett socialt eller individuellt plan. Enheter om politiska förslag om t.ex. skatter eller lagar, eller för den delen om sjukvård eller byggprojekt som kommer påverka ett helt samhälle anses beröra på ett socialt plan. Individuellt relevanta enheter handlar oftast om ett eller ett par individer eller berör på ett individuellt plan (artiklar om relationer eller heminredning t ex). Exempel på bedömningar: Alla enheter som handlar om lagförslag som berör privatpersoner anses ha en betydelse för samhället och kodas som socialt relevanta. Handlar artikeln om lokala småföretag kodas det som individuellt. Artiklar om större företag kodas som "Övrig" om inte företagets utveckling påverkar samhället i övrigt på något vis (uppsägningar t ex).
11b. <i>Episodisk inramning – tematisk inramning</i>	1. Episodisk inramning övervägande 2. Tematisk inramning övervägande 99. Övrig	Sportartiklar om individuella idrottare (personporträtt) kodas som individuellt relevanta. Artiklar om lag som vunnit eller förlorat kodas som "Övrig". Filmrecensioner kodas vanligtvis som "Övrig".
11c. <i>Nyhets- presentationsstil</i>	1. Personlig stil övervägande 2. Opersonlig stil övervägande 99. Övrig	Den episodiska inramningen innebär att medierna fokuserar på en enskild händelse, ett enskilt uttalande eller en enskild person. Den tematiska inramningen placerar händelsen i ett bredare och mer abstrakt sammanhang och gör jämförelser med andra händelser eller har ett längre tidsperspektiv. Den tematiska inramningen är därmed vanligare i ex ledare och debattartiklar men den tematiska artikeln ska dock inte misstas för att alltid vara vinklad och tolkande. Det kan också vara en artikel som följer en fråga över en längre tid, även om den behandlar materialet på ett objektivt sätt. Här kodas huruvida artikelförfattaren tydligt låter sina personliga åsikter bli en del av enheten. Är det författaren som bedömer aktörernas aktioner, oavsett det handlar om politiker, idrottare, företag eller något annat? I så fall kodas enheten som "Personlig". Om inga tydliga exempel på detta finns i texten kodas den som "Opersonlig".

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
11d. <i>Känslomässig – icke känslomässig rapportering</i>	1. Övervägande känslomässig 2. Övervägande icke känslomässig 99. Övrig	Huruvida enheten ämnar att väcka känslor hos läsaren eller om den försöker hålla sig objektiv och känslofri. Detta kan samspela med att journalisten uttrycker sina egna känslor kring ämnet (som i 11c. <i>Nyhetspresentationssstil</i>) men det kan även handla om att man istället låter källor med tydliga åsikter och känslouttryck kring ämnet komma till tals.
11e. <i>Dominerande tonalitet</i>	1. Övervägande negativ 2. Övervägande positiv 99. Neutral	Huruvida enheten i helhet anslår en positiv eller negativ ton eller försöker hålla sig neutral. Tydliga tecken på detta är hur händelseförlopp beskrivs (om något beskrivs som en ”succé” eller ”katastrof”). Det behöver inte handla om journalistens egna ordval utan kan handla om hur de utvalda källorna uttalar sig. Alternativet ”Neutral” är vanligtvis använt här då flertalet artiklar ämnar hålla sig neutrala och inte ge vare sig en huvudsakligen positiv eller negativ ton. Ett tankeexperiment som kan hjälpa i kodningen av denna variabel är huruvida artikelns ämne skulle vara nöjd eller upprörd över hur hen beskrivs i artikeln (oavsett det handlar om en politiker, affärsman, idrottsman o.s.v.).
11f. <i>Journalistisk stil</i>	1. Övervägande beskrivande 2. Övervägande tolkande 99. Ej möjligt att avgöra	Huruvida journalisten förmedlar en rak beskrivning av händelseförloppet eller huruvida hen lägger in sina egna tolkningar av händelserna. Raka beskrivningar kodas som ”Övervägande beskrivande” medan texter där författaren har gjort sina egna bedömningar kring t.ex. motivationer eller slutsatser kodas som ”Övervägande tolkande”.
11g. <i>Opinionsjournalistik</i>	1. Nyhetsjournalistik 2. Opinionsjournalistik 99. Övrigt	Tillhör artikeln nyhets eller opinionsjournalism? Klassiska exempel på opinionsjournalism inkluderar Ledare, Analyser, Recensioner och diverse Debattartiklar eller Insändare.

Journalistiska variabler

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
12. <i>Journalistisk positionering gentemot objektet</i>	<ol style="list-style-type: none"> Undersökande journalistik/kritisk hållning Neutral presentation Advertorial/positiv hållning 99. N/A	Hur journalisten förhåller sig till sitt ämne. Förespråkar eller kritiserar journalisten t ex en politiker eller ett företag. Undantaget från denna variabel är t.ex. bedömningar av idrottare, sportlag och olika typer av recensioner, i vilket fall variabeln har kodats som "N/A". "N/A" har även kodats om texten inte har författats av en journalist, utan är t ex en insändare eller debattartikel.
13. <i>Grad av aktualitet</i>	<ol style="list-style-type: none"> Historisk händelse Aktuell händelse Framtida händelse 99. N/A	Huruvida enheten handlar om något som precis har hänt, eller om den handlar om något som kommer hända eller som hände för länge sedan (artiklar som skådar bakåt i tiden). Om händelseförlopp beskrivs utan tydlig tidsangivelse har det kodats som "aktuella händelser" då det är grundförutsättningen för nyhetsrapportering och det vanligaste alternativet. "Historiska händelser" kan handla om rent historiska artiklar eller intervjuer med människor där det fokuseras på tidigare upplevelser. "Framtida händelser" kan t ex handla om kommande evenemang eller politiska händelser. "N/A" används i fall där tidsperspektivet inte spelar in och inte görs tydligt, t ex vissa typer av recensioner eller relations/inredningstips.
14. <i>Geografisk huvudposition</i>	<ol style="list-style-type: none"> Nationell Internationell Lokal Regional 99. N/A	På vilken geografisk nivå händelserna i enheten förekommer. I politiska fall oftast väldigt lättbedömt (nationell, internationell, kommunal eller landstingspolitik). I svårbedömda fall väljs det bredare geografiska alternativet (artiklar om svenska lag i OS blir "Internationell", artiklar om lokala lag i SM blir "Nationell").
15. <i>Angivet ursprung</i>	<ol style="list-style-type: none"> Egen nyhet Från nyhetsbyrå Blandning av 1 och 2 Insamlad från partner Annat 99. Anges ej	Var enheten har sitt ursprung. Om bylinen endast är ett namn får denna journalist antas tillhöra den egna tidningen. Saknar artikeln helt byline har det kodats som "Anges ej". Utomstående skribenter såsom externa debattörer eller insändare kodas som "Annat". "Insamlad från partner" berör de fall då t ex webbsidorna länkar till andra medier.

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
16. Författarens/ reporterens kön	1. Man 2. Kvinna 3. Både och (flera författare) 99. Anges ej	Den signerade journalistens kön. Kodas ”Anges ej” ifall bylinen har lämnats tom eller endast är signerad av mediet (t ex ”TT”).

Källor

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
17a. Partianknutna aktörer inom Sverige	Fritt antal	Svenska politiker som beskrivs antingen med roll eller partitillhörighet.
17b. Internationella politiker/utländska regerings tjänstemän	Fritt antal	Internationell politiker eller myndighetspersoner som beskrivs med roll eller partitillhörighet.
17c. Medborgare	Fritt antal	Källor som uttalar sig som privatperson snarare än i någon form av yrkesrelaterad roll.
17d. Oberoende/ akademiska experter	Fritt antal	Källor som uppfyller en expertroll. T ex forskare inom ämnet eller andra sakkunniga.
17e. Svenska tjänstemän på nationell nivå	Fritt antal	Myndighetspersoner på nationell nivå.
17f. Svenska tjänstemän på lokal nivå	Fritt antal	Myndighetsanställda på lokal nivå, inklusive t ex polis och räddningstjänst.

Variabel	Svarsalternativ	Kommentarer
17g. PR-person/ talesperson	Fritt antal	Olika former av talesmän eller pressansvariga, oavsett om denna tillhör myndigheter eller företag.
17b. Medieanalytiker/ journalister	Fritt antal	Journalister och analytiker anställda av medier.
17i. Antal kvinnliga källor	Fritt antal	Samlat antal kvinnliga källor i enheten. En källa markeras både som antingen man eller kvinna (förutsatt att kön görs tydligt) samt i vilken av de andra rollerna hen uttalar sig.
17j. Antal manliga källor	Fritt antal	Samlat antal manliga källor i enheten. En källa markeras både som antingen man eller kvinna (förutsatt att kön görs tydligt) samt i vilken av de andra rollerna hen uttalar sig.
17k. Kulturutövare	Fritt antal	Konstnärer, musiker, regissörer, skådespelare, skönlitterära författare o s v
17l. Religös representant	Fritt antal	Påven, präster, imamer o s v
17m. Näringsliv och handel	Fritt antal	Småföretagare, VD:ar
17n. Fackförbund	Fritt antal	Diverse fackföreningar.
17o. Idrottsmän/ kvinnor	Fritt antal	Idrottsmän och idrottstränare.
17p. Icke-statlig organisation	Fritt antal	Olika former av organisationer. Det kan vara såväl Hyresgästföreningen som Röda Korset.
17q. Anonyma källor	Fritt antal	En källa som av en eller annan orsak inte namnges. Det kan handla om någon vars identitet är skyddad i samband med rättegångar ("den åttalade") eller bara någon vars namn journalisten inte lyckats få reda på ("en man på gatan säger...") samt uttryckligen anonyma källor ("en källa inom Vita Huset").
17r. Övrigt	Fritt antal	Passar inte i någon ovanstående kategori. Exempel: advokater, kungahuset.